

Catalans a Eritrea

Amb motiu del lliurament dels aliments recollits el nadal passat per la Crida a la Solidaritat, als Països Catalans, una delegació catalana formada per dos membres de la Crida i un equip de TVE-Sant Cugat acudí a Eritrea. Aquest és el relat del seu viatge

Xavier BOSCH

La campanya es féu sota el títol de «Campanya d'Ajut a Etiòpia i Eritrea, que es moren» i, per això, la meitat del menjar recollit fou enviat per vaixell a Eritrea directament, sense passar per les autoritats etiòpiques, les quals, per la guerra que mantenen des de fa 23 anys amb Eritrea, no oferien prou garanties de fer arribar l'ajuda a la destinació que nosaltres li volíem donar.

Amb aquestes condicions, l'única manera d'arribar a Eritrea, o almenys a la part d'Eritrea alliberada pel EPLF (Front Popular d'Alliberament d'Eritrea), és la via sudanesa. Sudan permet o, més aviat, no prohibeix que els diferents moviments d'alliberament d'Eritrea es moguin pel seu país i rebin a través del seu territori les ajudes internacionals. Aquesta postura del govern sudanès s'entén fàcilment si es té en compte que, tradicionalment, mai no s'han entès amb els governs d'Etiòpia.

Un país soterrat

L'entrada a Eritrea comença a Port-Sudan, principal port del país. D'allí surten les expedicions que van a la zona alliberada i d'allí va sortir el dia 11 de febrer el comboi de camions amb l'aliment enviat pels Països Catalans i, el mateix dia, vam sortir nosaltres amb la mateixa destinació. El viatge, el férem en vehicles tot terreny, de nit i durant 12 hores de camins de sorra i de roca. Vam arribar a la «casa dels convidats» a la matinada del dia 12 de febrer. El primer detall a remarcar és que aquesta casa apareix totalment camuflada: una part és semisoterrada a la muntanya, l'exterior ha estat cobert amb

La delegació catalana amb els responsables del FPAE. (Front Popular per l'Alliberament d'Eritrea)

branques seques i, davant la porta, hi ha un gran arbre que la tapa. Ens expliquen que és per evitar els bombardeigs de l'exèrcit etiop.

Si bé els bombardeigs són bastant escassos, molt sovint hi ha vols de reconeixement. Per aquest motiu, en tot el territori alliberat d'Eritrea

Un soldat del Front arrecreat a l'ombra

qualsevol casa o persona passa el dia camuflat. Al llarg dels viatges per l'interior —que, pel mateix motiu, normalment es fan de nit—, hem vist tot un país camuflat. Els camps de refugiats són sota arbres, igualment els hospitals, les farmàcies, els magatzems, els cotxes... De dia i des de l'aire fa la sensació de tractar-se d'un país desert. En canvi, des de baix, trobes cases i gent pertot arreu. Les hores de màxima activitat són les de la nit, perquè, a més del motiu de seguretat, s'hi afegeix el fet que no fa tanta

calor. A la posta de sol, comencen a circular camions amb aliments per als camps de refugiats, els cotxes, les columnes de soldats, etcètera.

El clima eritreu és evidentment sec i calorós. Durant les nits dels mesos de gener, febrer i març, la temperatura baixa, pot arribar a fer fred de debò, mentre que, de dia, les temperatures arriben a 30 graus o més. La resta de l'any fa molta calor, i constant, tret dels mesos d'octubre i novembre, que són els de les pluges. Aquests mesos de pluges són claus per al futur de la zona i els responsables de la sequera que pateixen: fa més de cinc anys que no hi plou amb normalitat, fet catastròfic per una zona ja per ella mateixa seca. Si passen més anys sense prou pluja, milions de persones moriran de fam o bé emigraran a zones més bones, però també pobres.

Amb aquest clima, el paisatge d'Eritrea és bastant desolador: altes i escarpades muntanyes, gastades per l'erosió, i valls formades d'antics i desapareguts rius, cobertes per les pedres que han baixat de dalt. Només determinades valls tenen vegetació verda: són les que compten amb

Reportatge

rierols senísubterranis que permeten la vida vegetal i animal. En aquestes zones és on s'agrupa la vida humana. Un servei de transport d'aigua, tant de camells com de camions, permet la supervivència en indrets més secs.

Camps de refugiats

Els camps de refugiats, lloc on viu gent, famílies senceres, sense mitjans de vida propis, són completament diferents als d'altres zones, divulgats pels mitjans de comunicació. Són camps relativament petits (2.000-8.000 persones), i les cases i les tendes s'escampen per àmplies zones d'arbres. Els milers de persones hi viuen completament camuflades i solen agrupar-se només els dies de repartiment de menjar. La periodicitat d'aquests dies de distribució varia segons les disponibilitats de l'ERA (Eritrean Relief Association-Asociació Eritrea d'Ajuda), entitat que coordina tota la distribució de les ajudes, tant a Eritrea com en altres llocs propers.

Nosaltres vam assistir al repartiment en dos camps diferents. En el

Aquesta noia, en estat de desnutrició, morirà abans de dos mesos

/ Jordi Sánchez

primer, el de Sheryt, distribuïen blat, arròs i sucre, mentre que, en el segon, anomenat Himer, repartien farina, arròs, sucre, oli, galetes i estris de cuina (unes olles d'alumini i plats de ceràmica molt grosses).

L'oli era del que vam enviar des

dels Països Catalans, mentre que els sacs de farina portaven la inscripció d'origen d'Alemanya Occidental. Segons ens van dir, aquell repartiment era extraordinari, perquè podien donar estris de cuina i oli (feia dos mesos que no en distribuïen, d'oli). Entre la gent d'aquests camps, els casos de desnutrició greu no són molt abundants, però n'hi ha, i el nombre augmentarà si no plou o bé si les ajudes internacionals deixen d'arribar-hi.

Eritrea és un país petit, amb vint-i-tres anys de guerra oberta, però amb segles de lluita contra els invasors i amb fam des de sempre, accentuada durant els darrers cinc anys. Segons diuen ells, la guerra està guanyada i l'any 87 hauran vençut o hauran pactat amb els del sud. Mentrestant, la contesa contra la fam no té un futur clar: potser aquesta tardor plourà, potser l'any que ve, potser mai més... Ningú no pot preveure el final d'una sequera que posa en perill l'existència física d'Eritrea, com també la de la resta dels països d'aquesta vasta zona d'Àfrica.

«PER UNA PREMSA, RÀDIO I TELEVISIÓ VALENCIANES»

Dia 20 de març de 1985

Hora: 19.30

**Lloc: Aula de Cultura Bernat d'En Sarrià
BENIDORM**

Dia 21 de març de 1985

Hora: 20

**Lloc: I. B. Sant Vicent
SANT VICENT DEL RASPEIG**

Dia 22 de març de 1985

Hora: 20 hores

**Lloc: Biblioteca Pública Vicent Andrés Estellés
L'ALFÀS DEL PI**

Dia 23 de març de 1985

Hora: 20

**Lloc: Casa de la Cultura
MONCOFA**

HO ORGANITZA:

ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIA